

Anvisning för behörighetskrav i kurs- och utbildningsplaner

Innehåll

Inledning.....	2
Behörighetskrav till utbildning som påbörjas på grundnivå och som vänder sig till nybörjare	3
Behörighetskrav till utbildning som påbörjas på grundnivå och som vänder sig till andra än nybörjare	4
Särskilda anvisningar för utbildning i språk.....	4
Behörighetskrav till utbildning på avancerad nivå	5
Undantag från kravet på svenska för grundläggande behörighet	6
Engelska som behörighetskrav	6

Inledning

För att kunna bli antagen till en kurs eller ett utbildningsprogram, oavsett nivå, krävs oftast att den sökande har grundläggande behörighet och dessutom den särskilda behörighet som kan vara föreskriven i Högskoleförordningen (HF) 1993:100 7 kap. Högskolan Dalarnas antagningsordning är det styrdokument som ligger till grund för all antagning (Antagningsordning för Högskolan Dalarna – utbildning på grundnivå och avancerad nivå HDa C 2023/876).

I varje kurs- och utbildningsplan ska anges vilka behörigheter som krävs för tillträde till kursen (HF 6 kap., 15 §) respektive programmet (HF 6 kap., 17 §).

Enligt HF 7 kap. ska de krav på särskild behörighet som ställs vara helt nödvändiga för att studenten ska kunna tillgodogöra sig utbildningen. Kravet får inte ställas för högt eller för lågt.

Vilken typ av behörighetskrav som får ställas och hur de ska uttryckas framgår av HF. Behörighetskraven och formuleringarna regleras olika beroende på vilken typ av utbildning de är avsedda för.

Sökandes motsvarande kunskaper bedöms alltid och det finns alltid möjlighet att ansöka om validering av reell kompetens för både grundläggande och särskild behörighet. ”Motsvarande kunskaper” skrivs inte ut i behörighetskravet, det finns med i behörighetsbedömningen.

Kurser på grundnivå ska inte ha med ordet ”grundnivå” i behörighetskravet. Kurser på avancerad nivå anges med nivån (avancerad nivå) i behörighetskravet.

Ange hur många högskolepoäng (hp) som krävs för att klara utbildningen, inte hur många hp som ska vara godkända vid registrering, t. ex. Historia I, 22,5 hp.

Observera att kurskod inte får skrivas i ett behörighetskrav.

Behörighetskrav måste skrivas både på svenska och engelska. Vid krav på högskolepoäng används hp/credits i behörighetskravet, t. ex. 30 hp/30 credits.

Alla ingående kurser i ett kurspaket måste ha samma behörighetskrav som kurspaketet. Kurserna i ett kurspaket kan inte villkoras. Om en sökande blir behörig/obehörig till kurspaketet blir den även behörig/obehörig till samtliga ingående kurser.

Behörighetskrav till utbildning som påbörjas på grundnivå och som vänder sig till nybörjare

Om endast grundläggande behörighet krävs ska denna anges som ”Grundläggande behörighet”. Engelsk översättning ”General entry requirements”.

Om särskild behörighet krävs ska dessa behörighetskrav anges i form av gymnasiekurser, till exempel Grundläggande behörighet samt Samhällskunskap 1b alt 1a1+1a2 och Historia 1b alt 1a1+1a2.

Gymnasiekurserna Matematik 3b alt 3c och Matematik 4 måste anges som både Gy11 och ”gamla kurser”.

Exempel:

- Matematik 3b alt 3c – Matematik C
- Matematik 3c – Matematik D
- Matematik 4 – Matematik D
- Matematik 4 – Matematik E

I tillägg till behörighetskravet kan även andra villkor ställas som har betydelse för utbildningen. Det kan exempelvis röra sig om viss typ av yrkeslivserfarenhet. Om högskolan vill använda sådana behörighetskrav ska en begäran om yttrande skickas till Universitets- och högskolerådet (UHR). Högskolan får tillbaka förslaget med ett yttrande från UHR.

För utbildningar som leder till en yrkesexamen ska behörigheten som sätts av UHR användas. Se [UHR:s föreskrifter om särskild behörighet UHRFS 2019:1](#)

Behörighetskrav till utbildning som påbörjas på grundnivå och som vänder sig till andra än nybörjare

Behörighetskraven får avse:

1. kunskaper från en eller flera kurser i gymnasieskolans nationella eller specialutformade program eller motsvarande kunskaper,
2. kunskaper från en eller flera högskolekurser och
3. andra villkor som krävs för utbildningen eller är av betydelse för det yrkesområde som utbildningen förbereder för.

Vanligast är att behörighetskravet uttrycks i form av en eller flera specificerade högskolekurser eller ett visst antal uppnådda högskolepoäng (hp) inom ett visst huvudområde/ämne. I tillägg till behörighetskravet kan även andra villkor som krävs för utbildningen eller är av betydelse för det yrkesområde som utbildningen förbereder för anges. Det kan exempelvis röra sig om viss typ av yrkeslivserfarenhet.

När behörighetskravet utgörs av en eller flera högskolekurser ska kursens namn och poängantal anges.

För utbildningar som kräver akademiska meriter anges inte Grundläggande behörighet i behörighetskravet.

Exempel på korrekt formulerade behörighetskrav:

- Historia I, 30 hp - History I, 30 credits
- Historia 22,5 hp - History 22.5 credits
- 60 hp i huvudområde engelska - 60 credits in the main field of study English
- Spanska I, 30 hp inklusive Spanska I: Skriftlig språkfärdighet och grammatik 7,5 hp - Spanish I, 30 credits including Spanish I: Language Proficiency and Grammar 7.5 credits

Särskilda anvisningar för utbildning i språk

För fortsättningskurser i språk är det särskilt viktigt att behörighetskravet skrivs korrekt. Flera lärosäten ger felaktigt nybörjar-/preparandkurser motsvarande gymnasienivå koden G1N, dvs samma kod som en grundkurs på akademisk nivå. Detta skulle kunna leda till att en student som läst på motsvarande gymnasienivå skulle kunna ta sig vidare till en fortsättningskurs utan att ha de rätta behörigheterna.

På de flesta lärosäten där dessa kurser ges ligger dock nybörjar-/preparandkurserna motsvarande gymnasienivå utanför huvudområdet. Därför är det viktigt att i ett behörighetskrav till en fortsättningskurs i språk ange att det krävs 30 hp i "huvudområde X" (inte ämne X). På så vis undviker högskolan att studenter med enbart nybörjar-/preparandkurs om 30 hp antas till exempelvis fortsättningskurs i (språkämne) II. Likaså bör högskolan till påbyggnadskurser (61–90 hp) som ges, ange att det krävs "60 hp inom huvudområde X", för att undvika att studenter som läst 30 hp nybörjarkurs och 30 hp grundkurs i (språkämne) I, ges behörighet och därmed kan hoppa över fortsättningskurs i (språkämne) II, 30 hp.

Behörighetskrav till utbildning på avancerad nivå

Program på avancerad nivå har endast krav på examen om minst 180 hp eller legitimation som grundläggande behörighet. Om det krävs svenska och/eller engelska för att kunna tillgodogöra sig utbildningen ska Svenska 3 och/eller Engelska 6 läggas till i den särskilda behörigheten. Program på avancerad nivå kan även ställa andra krav på särskild behörighet.

Exempel:

- Kandidatexamen i franska 180 hp samt Engelska 6
A Bachelor's degree in French 180 credits and English 6

Kurser på avancerad nivå har inget krav på grundläggande behörighet och ska därför ställa krav på särskild behörighet. Om det krävs svenska och/eller engelska för att kunna tillgodogöra sig utbildningen ska Svenska 3 och/eller Engelska 6 läggas till i den särskilda behörigheten. Om det gäller en examensarbetskurs på avancerad nivå bör ett särskilt behörighetskrav om examen 180 hp ingå enligt HF Bilaga 2.

Exempel:

- 90 hp inom huvudområdet franska samt Engelska 6
90 credits in the main field of study French and English 6

Undantag från kravet på svenska för grundläggande behörighet

HDa kan ge undantag från krav på svenska för grundläggande behörighet till utbildningar som i sin helhet ges på engelska eller annat främmande språk. Informationen läggs till sist i behörighetskravet.

Undantag kan endast gälla svenska och inte engelska.

Exempel:

- Grundläggande behörighet. Undantag för svenska kan ges.
General entry requirements. Exemption from Swedish can be given.

Engelska som behörighetskrav

För utbildningar som kräver kunskap i engelska kan Engelska 6 läggas till i behörighetskravet. I tidigare gymnasieutbildningar ingick inte Engelska 6/B för den grundläggande behörigheten.

- Grundläggande behörighet och Engelska 6
General entry requirements and English 6